

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at kontakte Rigsmyndighederne med henblik på at ændre den grønlandske kriminallov således, at man fremadrettet benytter sig af gerningsprincippet i stedet for gerningsmandsprincippet.

(Medlem af Inatsisartut, Bo Martinsen, Demokraatit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling)

1. behandling

Det er afgørende for samfundet, at vi har en kriminallov og et retssystem, der er tidssvarende og afspejler befolkningens retsfølelse. For at tage temperaturen på vores nuværende system bestilte Naalakkersuisut i sidste valgperiode en undersøgelse af befolkningens retsfølelse, der også sammenligner foranstaltningsniveauet mellem Danmark og Grønland. Rapporten skal danne en del af grundlaget for en fornyet beslutningsproces om fremtidens retsvæsen, hvor vi skal forholde os til de grundlæggende principper og rammer i retssystemet. Målet er en reform af retsvæsenet og vil kræve inddragelse af beslutningstagere, fagfolk og borgere. Rapporten udkommer i oktober, og derefter vil alle partier blive indkaldt til den indledende dialog.

Arbejdet med en reform af retsvæsen vil tage nogle år, og det er derfor også vigtigt at forholde sig til de nugældende rammer og Naalakkersuisut takker forslagsstilleren for at få en anledning til det.

I begrundelsen for dette forslag beskrives det nuværende system som uforudsigeligt og vilkårligt, når der afsiges domme i kriminalsager. Dette er Naalakkersuisut ikke enig i. Som i andre demokratiske lande er lighedsprincippet også et grundlæggende princip i vores land. Det betyder, at der tages udgangspunkt i den praksis, der er for sager med lignende kriminalitet, og at der skal være objektive og relevante forhold, hvis man fraviger praksis. Muligheden for at fravige lighedsprincippet om ensartet behandling er nødvendig, da der kan være sager, der adskiller sig fra de fleste. Mener vi eksempelvis, at der skal udmåles den samme foranstaltning til en mor, der dræber en mand, der har voldtaget hendes barn, som der udmåles til en narkobagmand, der dræber en person, der skylder ham penge? Begge sager bør ende med en foranstaltning, da der er tale om drab, men sagerne er ikke ens.

I vores kriminallov fra 2008 blev gerningsmandsprincip og gerningsprincip ligestillede. Det betyder, at dommerne ved udmålingen af foranstaltning både skal tage hensyn til lovovertrædelsens grovhed (gerningsprincippet) og gerningsmandens personlige forhold (gerningsmandsprincippet). Det fremgår af formuleringen, at de to principper er ligestillede. Det betyder, at både den kriminelle gerning og muligheden for resocialisering af forbryderen skal med i overvejelserne fra dommernes side.

Denne vægtning ses også i den danske straffelovs § 80, hvor der på samme måde både skal tages hensyn til lovovertrædelsens grovhed (gerningsprincippet) og oplysninger om gerningsmanden (gerningsmandsprincippet).

Naalakkersuisut er fortsat af den opfattelse, at begge principper bør tages med i vurderingen, når domstolene skal afgøre en kriminalsag, da der bør være en mulighed for at tage hensyn til sager der adskiller sig fra andre, som i det førnævnte eksempel.

Naalakkersuisut stiller på denne baggrund følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at inddrage spørgsmålet om gerningsprincip og gerningsmandsprincip i de drøftelser om Grønlands fremtidige retsvæsen, der skal gennemføres i den kommende tid, således at det indgår i en samlet vurdering af de grundlæggende principper i kriminalloven.